

Liturgie voor Goede Vrijdag op

29 maart 2024 om

19.30 uur in de Protestantse Kerk te Nieuw-Vossemeer

Voorganger:	Ds. Hans de Bie
Ouderling:	Dhr. Martin Vooijs
Diaken:	Mw. Lia Rozendaal
Organist:	Dhr. Johan Heuseveldt
Koster:	Dhr. Arjan Wensink
Videoteam:	Dhr. Jan Kleinjan

Bloemschikking Stille Week, Goede Vrijdag

Lezen Klaagliederen 3,1-9 Tekst : ook al schreeuw en huil ik uit alle macht,
Hij wil niet naar mijn gebeden luisteren!

Duister is het en zwart. Er is geen licht meer zichtbaar .Deze lezing gaat over het zien van diepe ellende. Duisternis, De vragen die we stellen, Is er nog hoop op deze dag waarop alles zwart is geworden; een letterlijke duisternis over het hele land. Een van God verlaten dag.

Witte donderdag zijn we in stilte uiteengegaan. Deze avond op Goede Vrijdag beginnen we in stilte, en we zullen mogelijk nog stiller uiteengaan. Zelfs het licht van de Paaskaars zal doven. Het is aardedonker. Wat aan het einde van de avond rest, is slechts het zwijgen van het graf. Het is doodstil.

We gedenken het lijden en sterven van Jezus. We lezen het evangelie van Marcus en horen van Jezus' innerlijke strijd, zijn berechting, zijn weg naar Golgotha, zijn doodstrijd aan het kruis. We horen van omstanders, leerlingen, vrouwen, rechters, soldaten. We worden betrokken in het verhaal, we zingen en bidden, en de vraag komt naar ons toe: waar staan wij in dit verhaal? Wie doen er het zwijgen toe tot we weer bijeenkomen aan het einde van de Stille Zaterdag in de Paaswake, wanneer we uitzien naar het licht en een stem die de stilte verbreekt.

Tijdens de dienst blijven we zitten.

VOORBEREIDING

Stilte

Zingen Psalm 102: 1 (Nieuwe psalmberijming)

Luister, HEER, en hoor mij klagen,
zie het leed dat ik moet dragen.

Kijk naar mij: ik ben in nood,
op het randje van de dood.

Als een damp verwaait mijn leven;
al mijn kracht heeft het begeven.

Koortsig zit ik hier, vergeten,
en ik kan geen hap meer eten.

Bemoediging en gebed

V Onze hulp is de naam van de Heer,
A die hemel en aarde gemaakt heeft

V Eeuwige God, wees ons genadig

A onze hoop is op U

V Wees onze sterkte iedere dag,

A onze hulp in tijden van nood

V Hier gedenken wij
Jezus Messias, in zijn lijden, zijn dood.
In de dagen van zijn leven
heeft Hij onze zwakheid gedragen,
onze leegte onder ogen gezien.
Hier zien wij op naar het kruis. Laat dit uur voor ons zijn
als een waken en bidden met Hem:
A In uw handen, Heer, bevelen wij ons leven. Amen

Zingen Gezang 177 : 1, 2 en 7 (Liedboek voor de Kerken)

1 Leer mij, o Heer, uw lijden recht betrachten,
in deze zee verzinken mijn gedachten:
o liefde die, om zondaars te bevrijden,
zo zwaar moest lijden.

2 'k Zie U, God zelf, in eeuwigheid geprezen,
tot in de dood als mens gehoorzaam wezen,
in onze plaats gemarteld en geslagen,
de zonde dragen.

7 Laat mij, o Heer, uw wondre wijsheid prijzen,
dwaasheid en ergernis voor wereldwijzen,
laat mij uw kruis dat sterken zwakheid noemen
als sterkte roemen.

Het passieverhaal volgens Marcus - gelezen en gezongen:

Lezen: Marcus 14: 32 – 42 (NBV21) *'Bid dat jullie niet in beproeving komen'*

32 Ze kwamen bij een plek die Getsemane heette, en Hij zei tegen zijn
leerlingen: 'Blijven jullie hier zitten, terwijl Ik ga bidden.'

33 Hij nam Petrus, Jakobus en Johannes met zich mee. Hij voelde zich onrustig
en angstig worden

34 en zei tegen hen: 'Ik ben diepbedroefd, tot stervens toe. Blijf hier waken.'

35 Hij liep nog een stukje verder, liet zich toen op de grond vallen en bad dat
dit uur zo mogelijk aan Hem voorbij mocht gaan.

36 Hij zei: ‘*Abba*, Vader, voor U is alles mogelijk, neem deze beker van Mij weg. Maar laat niet gebeuren wat Ik wil, maar wat U wilt.’

37 Hij liep terug en zag dat zijn leerlingen lagen te slapen. Hij zei tegen Petrus: ‘Simon, slaap je? Kon je niet één uur waken?’

38 Blijf wakker en bid dat jullie niet in beproeving komen; de geest is wel gewillig, maar het lichaam is zwak.’

39 Weer ging Hij weg om te bidden, met dezelfde woorden als daarvoor.

40 Toen Hij weer terugkwam, lagen ze opnieuw te slapen, want hun ogen vielen steeds dicht, en ze wisten niet wat ze Hem moesten antwoorden.

41 Toen Hij voor de derde maal terugkwam, zei Hij tegen hen: ‘Liggen jullie daar nog steeds te slapen en te rusten? Het is genoeg. Het ogenblik is gekomen waarop de Mensenzoon wordt uitgeleverd aan de zondaars.’

42 Sta op, laten we gaan; kijk, hij die Mij uitlevert, is al vlakbij.’

Zingen: Lied 859: 1 ‘*Schuldig staan wij voor U, Heer*’

1 Schuldig staan wij voor U, Heer,
schuldig, onweersproken.
Tel de duizendmaal dat wij
U hebben ontbroken.
Zie ons aan: / onze naam
had Gij opgeschreven
in uw boek des levens.

Lezen: Marcus 14: 43 – 52 ‘*Alsof ik een misdadiger ben*’

43 Nog voor Hij uitgesproken was, kwam Judas eraan, een van de twaalf, in gezelschap van een met zwaarden en knuppels bewapende bende, die door de hogepriesters, schriftgeleerden en oudsten was gestuurd.

44 Judas, die Hem zou uitleveren, had met hen een teken afgesproken. Hij had gezegd: ‘Degene die ik kus, die is het. Neem Hem gevangen en voer Hem weg onder strenge bewaking.’

45 Toen hij eraan kwam, liep hij recht op Jezus af, zei: ‘Rabbi!’ en kuste Hem.

46 Ze grepen Hem vast en namen Hem gevangen.

47 Een van de omstanders trok een zwaard, haalde uit en sloeg de dienaar van de hogepriester een oor af.

48 Jezus zei tegen hen: ‘U bent er met zwaarden en knuppels op uit getrokken om Mij te arresteren, alsof Ik een misdadiger ben!’

49 Dagelijks was Ik bij u in de tempel om onderricht te geven, en toen hebt u me niet gevangengenomen; maar dit gebeurt omdat de Schriften in vervulling moeten gaan.'

50 Toen lieten allen Hem in de steek en vluchtten weg.

51 Een jongeman, die alleen een linnen kleed aanhad, probeerde bij Hem te blijven, maar toen ook hij werd vastgegrepen,

52 liet hij het kleed in hun handen achter en vluchtte naakt weg.

Zingen: Lied 561 : 1 en 4 *'O liefde die verborgen zijt'*

1 O liefde die verborgen zijt
in diepe stilten eeuwigheid,
erbarm u over ons bestaan,
het wordt verraden en verdaan.

4 O liefde uit de eeuwigheid
die met ons mens geworden zijt,
wij bidden, laat ons niet alleen
in al het duister om ons heen,

Lezen: Marcus 14: 53 – 65 *'Hij is schuldig en verdient de doodstraf'*

53 Jezus werd meegevoerd naar het huis van de hogepriester om te worden voorgeleid, en alle hogepriesters, oudsten en schriftgeleerden kwamen daar bijeen.

54 Petrus volgde Hem op een afstand tot op de binnenplaats van het huis van de hogepriester, waar hij tussen de knechten ging zitten en zich warmde aan het vuur.

55 De hogepriesters en het hele Sanhedrin probeerden Jezus op grond van een getuigenverklaring ter dood te veroordelen, maar dat lukte hun niet;

56 want hoewel veel mensen een valse verklaring aflegden, waren hun getuigenissen niet afdoende.

57 Toen kwamen er een paar met de volgende valse verklaring:

58 'We hebben Hem horen zeggen: "Ik zal die door mensenhanden gemaakte tempel afbreken en in drie dagen een andere opbouwen die niet door mensenhanden gemaakt is."'

59 Maar ook zo was de getuigenverklaring niet afdoende.

60 De hogepriester stond op en vroeg Jezus: 'Waarom antwoordt U niet? U hoort toch wat deze getuigen over U zeggen?'

61 Maar Hij bleef zwijgen en antwoordde niet. Toen vroeg de hogepriester Hem: ‘Bent U de messias, de Zoon van de Gezegende?’

62 Jezus zei: ‘Dat ben Ik, en u zult de Mensenzoon zien zitten aan de rechterhand van de Machtige en Hem zien komen met de wolken van de hemel.’

63 De hogepriester scheurde zijn kleren en zei: ‘Waarvoor hebben we nog getuigen nodig?’

64 U hebt de godslastering gehoord; wat is uw oordeel?’ Allen oordeelden dat Hij schuldig was en de doodstraf verdiende.

65 Toen begonnen sommigen Hem te bespuwen; ze blinddoekten Hem en sloegen Hem en zeiden: ‘Profeteer nu maar!’, en ook de dienaren gaven Hem vuistslagen

Zingen: Lied 558 : 1 en 6 *‘Jezus, om uw lijden groot’*

1 Jezus, om uw lijden groot,
om uw leven en uw dood
die volbrengen 't recht van God,
Kyrie eleison.

6 Om het zwijgen, het geduld,
waarmee Gij de wet vervult,
als men vruchtloos zoekt naar schuld,
Kyrie eleison.

Lezen: Marcus 14 : 66 – 72 *‘Ik ken die mens niet’*

66 Terwijl Petrus beneden op de binnenplaats was, kwam een van de dienstmeisjes van de hogepriester voorbij.

67 Toen ze Petrus bij het vuur zag zitten, keek ze hem aan en zei: ‘Jij was ook bij die Jezus van Nazaret!’

68 Maar hij ontkende dat en zei: ‘Ik weet niet waar je het over hebt, ik begrijp echt niet wat je bedoelt.’ Hij ging naar buiten, naar het voorportaal, en er kraaide een haan.

69 Toen het meisje hem daar weer zag, zei ze opnieuw, nu tegen de omstanders: ‘Hij is een van hen!’

70 Maar hij ontkende het weer. En al gauw zeiden ook de omstanders tegen Petrus: ‘Je bent wel degelijk een van hen, jij komt immers ook uit Galilea.’

71 Maar hij begon te vloeken en zwoer: ‘Ik ken die man over wie jullie het hebben niet!’

72 En meteen kraaide de haan voor de tweede keer. En Petrus herinnerde zich dat Jezus tegen hem gezegd had: ‘Nog voor de haan tweemaal gekraaid heeft, zul jij Mij driemaal verloochenen.’ En toen hem dat te binnen schoot, begon hij te huilen.

Orgel: *speelt de melodie van Lied 558*

Lezen: **Marcus 15: 1 – 20** *‘Koning der Joden’*

1 ‘s Ochtends in alle vroegte kwamen de hogepriesters, de oudsten en de schriftgeleerden en het hele Sanhedrin in vergadering bijeen. Nadat ze Jezus geboeid hadden, leidden ze Hem weg en leverden Hem over aan Pilatus.

2 Pilatus vroeg Hem: ‘Bent U de koning van de Joden?’ Hij antwoordde: ‘U zegt het.’

3 De hogepriesters brachten allerlei beschuldigingen tegen Hem in.

4 Pilatus vroeg Hem toen: ‘Waarom antwoordt U niet? U hoort toch waar ze U allemaal van beschuldigen?’

5 Maar Jezus zei helemaal niets meer, tot verwondering van Pilatus.

6 Pilatus had de gewoonte om op het pesachfeest één gevangene, die door het volk gekozen werd, vrij te laten.

7 Op dat moment zat er een zekere Barabbas gevangen, samen met de andere opstandelingen die tijdens het oproer hadden vermoord.

8 Een grote groep mensen trok naar Pilatus en begon hem te vragen om ook nu te doen wat zijn gewoonte was.

9 Pilatus vroeg hun: ‘Wilt u dat ik de koning van de Joden vrijlaat?’

10 Want hij begreep wel dat de hogepriesters Hem uit afgunst hadden uitgeleverd.

11 Maar de hogepriesters hitsten de menigte op om te zeggen dat hij Barabbas moest vrijlaten.

12 Toen zei Pilatus tegen hen: ‘Wat moet ik dan doen met de man die u de koning van de Joden noemt?’

13 En ze begonnen weer te schreeuwen. ‘Kruisig Hem!’ riepen ze.

14 Pilatus vroeg: ‘Wat heeft Hij dan misdaan?’ Maar ze schreeuwden nog harder: ‘Kruisig Hem!’

15 Omdat Pilatus de menigte tevreden wilde stellen, liet hij Barabbas vrij. Jezus leverde hij uit om gekruisigd te worden, nadat hij Hem eerst nog had laten geselen.

16 De soldaten leidden Hem weg, het paleis (dat is het pretorium) in, en riepen de hele cohort bijeen.

17 Ze trokken Hem een purperen gewaad aan, vlochten een kroon van doorntakken en zetten Hem die op.

18 Daarna brachten ze Hem hulde met de woorden: ‘Gegroet, koning van de Joden!’

19 Ze sloegen Hem met een rietstok op het hoofd en bespuwden Hem, en bogen onderdanig voor Hem.

20 Nadat ze Hem zo hadden bespot, trokken ze Hem het purperen gewaad uit en deden Hem zijn kleren weer aan.

Zingen: Lied 558: 7 en 8 *‘Om het woord van goddelijk recht’*

7 Om het woord van goddelijk recht
dat Gij tot uw rechters zegt,
– zelf hebt Ge uw geding beslecht, –
Kyrie eleison.

8 Om de doornen van uw kroon,
om de geseling en de hoon,
roepen wij, o Mensenzoon,
Kyrie eleison.

Lezen: Marcus 15 : 21 – 32 *‘Red je zelf dan maar en kom van het kruis af’*

Toen brachten ze Hem naar buiten om Hem te kruisigen.

21 Ze dwongen een voorbijganger die net de stad binnenkwam, Simon van Cyrene, de vader van Alexander en Rufus, om het kruis te dragen.

22 Ze brachten Hem naar Golgota, wat in onze taal ‘schedelplaats’ betekent.

23 Ze wilden Hem met mirre vermengde wijn geven, maar Hij nam die niet aan.

24 Ze kruisigden Hem en verdeelden zijn kleren onder elkaar; ze dobbelden erom wie wat zou krijgen.

25 Het was in het derde uur na zonsopgang dat ze Hem kruisigden.

26 Het opschrift met de aanklacht tegen Hem luidde: ‘De koning van de Joden’.

27 Samen met Hem kruisigden ze twee misdadigers, de een rechts van Hem, de ander links.

29 De voorbijgangers keken hoofdschuddend toe en dreven de spot met Hem: ‘Ach, kijk nou toch eens! Jij die de tempel afbreekt en in drie dagen weer opbouwt,

30 red jezelf toch door van het kruis af te komen.’

31 Ook de hogepriesters en de schriftgeleerden maakten onder elkaar zulke spottende opmerkingen: ‘Anderen heeft Hij gered, maar zichzelf redden kan Hij niet;

32 laat die messias, die koning van Israël, nu van het kruis afkomen. Als we dat zien, zullen we geloven!’ Ook de twee andere gekruisigden beschimpten Hem.

Zingen : Lied 558 : 9 en 10 *‘Om uw kruis Heer, bidden wij’*

9 Om uw kruis, Heer, bidden wij,
om de speerstoot in uw zij,
ga aan onze schuld voorbij,
Kyrie eleison.

10 Heer, om uw vijf wonden rood,
om uw onverdiende dood,
smeken wij in onze nood,
Kyrie eleison.

Lezen Marcus 15: 33 – 36 *Laten we eens kijken of Elia Hem redt*

33 Op het middaguur viel er duisternis over het hele land, die drie uur aanhield.

34 Aan het einde daarvan, in het negende uur, riep Jezus met luide stem: *‘Eloï, Eloï, lema sabachtani?’*, wat in onze taal betekent: *‘Mijn God, mijn God, waarom hebt U Mij verlaten?’*

35 Toen de omstanders dat hoorden, zeiden enkelen van hen: *‘Hoor, Hij roept om Elia!’*

36 Iemand ging snel een spons halen, dompelde die in water met azijn, stak de spons op een stok en probeerde Hem te laten drinken, terwijl hij zei: *‘Laten we nu maar eens zien of Elia komt om Hem eraf te halen.’*

Zingen Gezang 189 : 1 (Liedboek v d kerken)

‘Mijn verlosser hangt aan ’t kruis;

Mijn Verlosser hangt aan 't kruis,
hangt ten spot van snode smaders.
Zoon des Vaders,
waar is toch uw almacht thans,
waar uw goddelijke glans?

Lezen Marcus 15: 37 en 38 *“De laatste adem”*

37 Nadat Jezus luid geroepen had, blies Hij de laatste adem uit.

38 En het voorhangsel van de tempel scheurde van boven tot onder in tweeën. ³⁹Toen de centurio, die recht tegenover Hem stond, Hem zo zijn laatste adem zag uitblazen, zei hij: ‘Werkelijk, deze mens was Gods Zoon.’

Lezen: Marcus 15: 39 *“Hij was werkelijk Gods Zoon”.*

39 Toen de centurio, die recht tegenover Hem stond, Hem zo zijn laatste adem zag uitblazen, zei hij: ‘Werkelijk, deze mens was Gods Zoon’,

Stilte

Zingen Lied 590 : 1 *‘Nu valt de nacht’*

1 Nu valt de nacht. Het is volbracht:
de Heer heeft heel zijn leven
voor het menselijk geslacht
in Gods hand gegeven.

V Er is wat gestorven.... Vandaag, gisteren.... De afgelopen weken....zo velen
genoemd en ongenoemd.... Gedood... gemarteld... vernietigd.

Met Hem zijn er ontelbare levens opgehouden te bestaan. Een vader, een
moeder, een broer, een soldaat, een vluchteling, een scholier op weg naar huis,
een kind dat doodgeslagen werd.

Mijn God – waarom hebt U ze verlaten?

En Hij..... God zelf die sterft – Van God verlaten.....heel alleen.

Alle zwartheid van de wereld verzamelde zich op deze vrijdag.... Op een kale
heuvel..... even buiten Jeruzalem.

Waar waren wij....

toen Hij het kruis op zich nam....toen Hij viel....waar waren wij?

Maar niet alleen vandaag – véerder terug moeten we. Naar gisteren, toen we Hem
alleen hebben laten staan. Toen we te laf waren om te bekennen bij Hem te
horen.

En nog verder terug moeten we. Naar zondag. Toen we lachend
naar de optocht hebben gekeken, met palmtakken in onze handen. Leve de
koning. Toen was alles nog goed.

God, er is wat geleden vandaag. En iedere keer hopen we dat dit de laatste keer is.

Maar het is nooit de laatste keer.

Volgend jaar zitten we hier weer

Wat ken er nu nog?

Groeit er.....liefde... doorheen deze donkere nacht?

Stilte

De vlam van de Paaskaars wordt gedooft.

Lezen Marcus 15 : 42 – 47 *“De wereld gaf Hem slechts een graf”*

42 Toen de avond al gevallen was (het was de ‘voorbereidingsdag’, dat wil zeggen de dag voor de sabbat),

43 kwam Josef van Arimatea, een vooraanstaand raadsheer, die zelf ook de komst van het koninkrijk van God verwachtte. Hij raapte al zijn moed bijeen en ging naar Pilatus, die hij om het lichaam van Jezus vroeg.

44 Het bevreemde Pilatus dat Hij al dood zou zijn en hij riep de centurio bij zich, aan wie hij vroeg of Jezus al gestorven was,

45 en toen de centurio dat bevestigd had, gaf hij het lijk aan Josef.

46 Josef kocht een stuk linnen, haalde Jezus van het kruis en wikkelde Hem in het linnen. Daarna legde hij Hem in een graf dat in de rots was uitgehouwen en rolde een steen voor de ingang.

47 Maria van Magdala en Maria, de moeder van Joses, keken toe in welk graf Hij werd gelegd.

Slotgebed : Luthers Avondgebed

Heer, blijf bij ons, want het is avond
en de nacht zal komen.

Blijf bij ons en bij uw ganse Kerk

aan de avond van de dag,

aan de avond van het leven,

aan de avond van de wereld.

Blijf bij ons met uw genade en goedheid,

met uw troost en zegen,

met uw woord en sacrament.

Blijf bij ons
wanneer over ons komt
de nacht van beproeving en van angst,
de nacht van twijfel en aanvechting,
de nacht van de strenge, bittere dood.
Blijf bij ons
in leven en in sterven,
in tijd en eeuwigheid. Amen.

Zingen Lied 650 *De aarde is vervuld*

1 De aarde is vervuld
van goedertierenheid,
van goddelijk geduld
en goddelijk beleid.

2 Gods goedheid is te groot
voor het geluk alleen,
zij gaat in alle nood
door heel het leven heen.

3 Zij daalt als vruchtbaar zaad
tot in de groeve af
omdat zij niet verlaat
wie toeven in het graf.

4 Omdat zij niet vergeet
wie godverlaten zijn:
de wereld hemelsbreed
zal goede aarde zijn.

5 De sterren hemelhoog
zijn door dit zaad bereid
als dienaars tot de oogst
der goedertierenheid.

6 Het zaad der goedheid Gods,
het hoge woord, de Heer,
valt in de voor des doods,
valt in de aarde neer.

7 Al gij die God bemint
en op zijn goedheid wacht,
de oogst ruist in de wind
als psalmen in de nacht.

In stilte verlaten we de kerk.

MEDEDELINGEN

Kerkdiensten

Stille zaterdag 30 maart 2024 om 22.00 uur in de St. Martinuskerk te Halsteren

In deze dienst gaat Ds. Marina van der Zwaag voor

Zondag 1^e Paasdag 31 maart 2024 om 10.00 uur in de St. Martinuskerk te Halsteren

In deze dienst gaat Ds. Marina van der Zwaag voor

Zondag 1^e Paasdag 2024 om 10.00 uur in de kerk van Nieuw Vossemeer.

In deze dienst gaat Ds. Hans de Bie voor.

Volg ons op: facebook en Twitter (@pghnv) of www.halsteren-nieuwvossemeer.protestantsekerk.net

Berichtjes sturen naar: pghanv@gmail.com